

אבל הזאת ז' אסור אע"ג דעדין מחוסר טבילה, כיון דבידו לטבול, הו"ל ההזאה תיקון גמור.

בנודע ביהודה (תנינא או"ח סי' קטז) הביא מה שהקשה עליו תלמיד אחד ממה דאיתא הכא דמפרישין לי' בד' כדי שלא יחול יום הג' בשבת, הרי ההזאת שלישי גם כן יש בו משום שבות.

ותירין הנו"ב דהכא לא איירי בהפרשה דיוהכ"פ אלא בהפרשה דכהן דפרה אדומה, והתם מטעמא אחרינא אסור בשבת, והוא כדאיתא במס' פרה (פ"ג מ"ב) שהתינוקות היו רוכבין על שוורים ומזין עליו, וכל זה לא שייך בשבת משום משתמש בבעלי חיים. אבל הזאת ג' ככה"ג שמפרישין ליוהכ"פ שפיר דמי להזות עליו בשבת. וע"ע שו"ת נו"ב ת' (יו"ד סי' קי).

★★

הגאון רא"ח נאה ז"ל בספרו קצות השולחן (חלק ז' בד' השולחן עמוד נב-נה) דן אם יש איסור להפריש תרומה בשבת אם אינו מפריש מעשר, אי נימא דכיון דעדיין לא איתתקן שרי, או דכל דמקרב תקנתו אסרו חכמים.

והביא מדברי הצ"ח הנ"ל דהזאת שלישי שרי בשבת, וא"כ לכאורה ה"ה דלהפרשת תרומה בלבד שרי, כיון דהוא עדיין נשאר טבל. וכתב די"ל דהכא גרע מהזאת שלישי, דהזאת שלישי בלי הזאת שביעי אינו כלום, משא"כ בהפרשת תרומה בלבד הוי מצוה בפני"ע.

ועיין שם שתמה על הנו"ב מסוגיין דקאמר הזאה כל שבעה מי איכא, והרי אם הזאת שלישי חל בשבת מזין עליו כל שבעה, ומאי מקשה הזאה כל שבעה מאי איכא, ועוד דברמב"ם (הל' עיוהכ"פ פ"א) כתב מפורש שלא היו מזין עליו בשבת בין הזאת ג' בין הזאת ז'.

★★

בשו"ת בית יצחק (או"ח סי' צג סק"ד) כתב דדבר זה תליא במחלוקת רב נחמן ורב ששת (שבת צד ע"ב) בתולש שער א' משלש של סימני טומאה דלרב ששת פטור, דלא אהני מעשיו, ולרב נחמן חייב דאי משתקלא חדא אחרייתא אזלה לה טומאה, הרי דהם נחלקו בזה אי קירוב תקנה אסור

טבילה בזמנה מצוה, וא"כ הדין נותן להתיר לקטן להזות בשבת, ואמאי פריך בפשיטות דאין הזאה כל שבעה מחמת שבות.

הפרי יצחק (שם) מתרץ קושיית הישועות יעקב, דהא דאמרו טבילה בזמנה מצוה, הכונה רק דהוא מצוה להטמא להיטהר, אבל להכהן המזה אין כאן קיום מצוה, דאינו אלא כמסייע, ואין בזה מצוות חינוך כלל, וא"כ פשוט דאסור לספות לקטן הך שבות של הזאה.

עוד תירץ הפרי יצחק עפ"י מה שכתב שם דהאיסור להזות בשבת הוא גם על הניזיה ולא רק על המזה דגם בניזיה איכא למיחש שיבא לטלטל ד' אמות ברה"ר, וע"כ בודאי אין מקום להתיר הזאה בשבת משום מצותו של הקטן.

★★

בשער המלך פ"א מהל' (עבודת יום הכיפורים ה"ב) תמה דמאי קושיא והא קי"ל דאין שבות במקדש, ומשמע ודאי דאפילו בהר הבית אמרינן דאין שבות במקדש מדאמרינן בעירובין (קב:): שבות מקדש במדינה לא התירו, משמע דווקא בירושלים לא התירו, אבל במקדש התירו אפילו בהר הבית, וא"כ הכי נמי גבי כהן גדול שהיו מפרישין אותו ללשכת פרהדרין, שהי' בהר הבית.

וכתב דאפשר לתרץ עפ"י מה דאמרו בפסחים (מז). דלא התירו רק שבות קרובה אבל שבות רחוקה לא התירו, וה"נ הוי שבות רחוקה דהיינו להזות עליו בשבת לצורך יוה"כ דאין זה שבות הנצרך לכו ביום. והוסיף דאפילו למ"ד (שם) דגם שבות רחוקה התירו, מ"מ י"ל דהיינו רק לדבר שהוא צורך שבת וכגון אפיית לחם הפנים ע"ש, אבל הזאה דהכא אינו אלא מדרבנן ומשום מעלה, ובזה י"ל דלכו"ע לא הותר שבות רחוקה.

★★

בגמ': מפרישין ברביעי בשבת כי היכי דנתרמי רביעי ש"ו בשבת.

הצ"ח בפסחים (פ ע"א ד"ה ואי לאו) כתב לחדש דדוקא הזאת שביעי אסור בשבת משום מתקן אבל הזאת שלישי, כיון דגברא עדין לא מיתקן בהכי, אין בו משום מתקן,